

Interpellation till socialnämndens ordförande Niina Linatti (M)

Ärende: Hur säkrar Askersunds kommun skyddet för äldre kvinnor i äldreomsorgen?

Under många år har det kommit larmrapporter från hela landet om sexuella övergrepp mot äldre kvinnor inom äldreomsorgen. Det handlar om kvinnor som är beroende av omsorg i livets mest sårbara skede – kvinnor som inte själva kan försvara sig eller slå larm. Trots detta fortsätter rapporterna att komma. Därför måste frågan också ställas till Askersunds kommun: Hur tryggt är det för äldre kvinnor här?

Det finns inga ursäkter.

Kommunen har ett tydligt ansvar enligt lag.

5 kap. 4 § socialtjänstlagen (SoL) kräver att äldre personer ska garanteras ett värdigt liv, trygghet, integritet och självbestämmande.

Patientlagen betonar individens inflytande och möjlighet att påverka vem som utför vårdrelaterade insatser.

Och enligt Lex Sarah (14 kap. 3 § SoL) ska varje misstanke om övergrepp omedelbart rapporteras, utredas och åtgärdas – detta är inte valfritt.

Trots detta finns det kommuner där äldre kvinnor i praktiken inte får välja om de vill få hjälp av kvinnlig personal vid dusch, toalettbesök eller intim omvårdnad. Det är en allvarlig kränkning av både integritet och rättigheter.

Det vore fullständigt oacceptabelt om detta förekommer – eller riskerar att förekomma – i Askersund. Sexuella övergrepp är dessutom brott enligt brottsbalken. Det handlar alltså inte bara om brister i arbetsrutiner, utan om kommunens skyldighet att förebygga att allvarliga brott riktas mot äldre kvinnor. Den grundläggande frågan måste besvaras:

Tar Askersunds kommun detta på tillräckligt stort allvar under ditt ledarskap?

Det minsta som kan krävas är:

- tydliga och fungerande rutiner
- kompetent och utbildad personal
- aktiv riskanalys
- omedelbara åtgärder vid minsta misstanke
- och att äldre kvinnor ges reell möjlighet att välja vem som hjälper dem i intima situationer.

Frågor:

1. Vilka konkreta och mätbara åtgärder vidtar Askersunds kommun i dag för att skydda äldre kvinnor från sexuella övergrepp och andra kränkningar inom äldreomsorgen?
2. Kan du garantera att äldre kvinnor i Askersunds kommun alltid – i praktiken, inte bara i dokument – kan välja kvinnlig personal vid dusch, toalettbesök och andra intima insatser? Om inte: varför?
3. Hur säkerställer kommunen att all personal har nödvändig kompetens för att identifiera, förebygga och rapportera övergrepp enligt Lex Sarah?
4. Vilka riskområden har identifierats i kommunens äldreomsorg när det gäller utsattheten för äldre kvinnor, och vilka åtgärder har vidtagits utifrån denna analys?
5. Avser socialnämnden under ditt ordförandeskap att skärpa riktlinjer, införa nya kontrollpunkter eller stärka uppföljningen för att säkerställa att lagstadgade krav på trygghet, integritet och självbestämmande verkligen efterlevs?

Från Catharina Pisoni Söderblom (SD)